

Správa o činnosti zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva za rok 2011

Úvod

Správa o činnosti zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „zástupca“) za rok 2011 sa predkladá na základe Štatútu zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) č. 543/2005 z 13. júla 2005 a ktorý zástupcovi ukladá každoročne, najneskôr do konca marca, vypracovať správu o činnosti za uplynulý rok a predložiť ju na rokovanie vlády. Predkladaná správa nadväzuje na správu za rok 2010 a je spracovaná podľa stavu k 31. decembru 2011.

I. Činnosť zástupcu

V roku 2011 funkciu zástupcu vykonávala JUDr. Marica Pirošíková (ďalej len „zástupkyňa“). Zástupkyňa v súlade so Štatútom zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej len „štatút“) zastupovala Slovenskú republiku v konaní pred Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej len „Súd“). V rámci uvedeného najmä:

- vypracúvala oficiálne stanoviská k prijateľnosti a podstate sťažností podaných proti Slovenskej republike (pravidlá 54 a 54A Rokovacieho poriadku Súdu);
- predkladala na vyžiadanie Súdu ďalšie stanoviská, stanoviská k vyjadreniam sťažovateľov k stanoviskám vlády k prijateľnosti a podstate sťažností, vyjadrenia k ďalším podaniam sťažovateľov a k dokumentom a dôkazom, ktoré Súdu sťažovatelia zaslali (pravidlá 54 a 59 Rokovacieho poriadku Súdu);
- vyjadrovala sa na základe výziev Súdu k spravodlivému zadostučineniu požadovanému sťažovateľmi (pravidlo 60 Rokovacieho poriadku Súdu);
- zaujímala v súlade s článkom II. ods. 1 písm. b) štatútu, po vyjadrení ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“), stanovisko k možnosti uzavretia zmiery a k ponuke tajomníka príslušnej komory Súdu pôsobiť vo funkcii sprostredkovateľa pri rokovaní o zmieri (pravidlo 62 Rokovacieho poriadku Súdu);
- podávala na vyžiadanie alebo z vlastnej iniciatívy príslušným orgánom Rady Európy (ďalej len „RE“) informácie o vývoji právneho poriadku Slovenskej republiky v oblasti ochrany ľudských práv a slobôd;
- zúčastňovala sa na zasadnutí Výboru delegátov ministrov RE (ďalej len „VDM RE“), ako aj na bilaterálnych rokovaní so sekretariátom RE;
- Výboru ministrov RE (ďalej len „VM RE“) podávala správy o individuálnych a všeobecných opatreniach prijatých v Slovenskej republike v súvislosti s výkonom rozsudkov Súdu a pripravovala podklady pre prijatie záverečných rezolúcií VM RE o ukončení sledovania výkonu rozsudkov;
- vypracúvala materiály na rokovanie vlády o najzávažnejších otázkach týkajúcich sa uzavretia zmiery alebo realizácie opatrení v rámci výkonu rozsudkov Súdu, o ktorých na návrh ministra spravodlivosti rozhodovala vláda;
- predkladala Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky návrhy na legislatívne zmeny právneho poriadku Slovenskej republiky, ktorých potreba vyplývala

z rozhodovacej činnosti Súdu a spolupracovala pri príprave legislatívnych riešení vzniknutých problémov;

- zúčastnila sa na okrúhlym stole k téme reštitúcií majetku a prijatia všeobecných opatrení súvisiacich s výkonom rozsudkov Súdu v Bukurešti, na Konferencii o predchádzaní porušeniam ľudských práv v Kyjeve, ktorá sa uskutočnila pri príležitosti ukrajinského predsedníctva vo VM RE, na okrúhlym stole k téme účinnej vnútroštátnej schopnosti rýchleho výkonu rozsudkov Súdu v Tirane, ako aj pracovného stretnutia zástupcov vlád členských štátov RE a zástupcov Súdu v Štrasburgu.

Hlavná činnosť zástupkyne bola však aj v roku 2011 zameraná na prípravu oficiálnych stanovísk k prijateľnosti a podstate sťažností proti Slovenskej republike, ktoré Súd notifikoval vláde.

V roku 2011 zástupkyňa predložila Súdu v rámci písomného konania spolu 110 oficiálnych stanovísk k prijateľnosti a podstate sťažností, dodatočných stanovísk a vyjadrení k nárokom sťažovateľov na spravodlivé zadosťučinenie. Na vyžiadanie Súdu alebo z vlastnej iniciatívy boli Súdu zasielané ďalšie písomné podania. Pri vypracúvaní stanovísk a ďalších podaní sa vychádzalo z podrobnej analýzy skutkového stavu každého jednotlivého prípadu, podkladov od dotknutých vnútroštátnych orgánov, z príslušných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov a z relevantnej judikatúry Súdu k príslušným článkom Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a jeho protokolov.

Pri vypracúvaní stanovísk a ďalších podaní bola zástupkyňa v pravidelnom pracovnom kontakte s dotknutými súdmi, orgánmi činnými v trestnom konaní, príslušnými odborními a sekciami Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a ďalšími orgánmi verejnej moci.

Vychádzajúc z príslušných odporúčaní VM RE zástupkyňa zabezpečovala aj mnohé úlohy, ktoré súvisia s implementáciou rozsudkov Súdu v podmienkach Slovenskej republiky.

Zástupkyňa sa zúčastnila v Štrasburgu slávnostnej ceremónie pri príležitosti oficiálneho otvorenia súdneho roku 2011. Zástupkyňa a pracovníci kancelárie zástupcu sa zúčastňovali aj na zasadnutiach VDM RE a na bilaterálnych rokovaníach so sekretariátom RE, s cieľom zabezpečiť riadny a rýchly výkon rozsudkov Súdu vyhlásených proti Slovenskej republike.

V roku 2011 sa zástupkyňa a spoluzástupkyňa významnou mierou podieľali na organizovaní odborných seminárov a prednášok pre sudcov, prokurátorov, vyšších súdnych úradníkov a advokátov. Semináre boli zamerané najmä na praktické aspekty uplatňovania Dohovoru v právnom poriadku Slovenskej republiky. Aj v roku 2011 pracovníci kancelárie zástupcu publikovali v *Justičnej revue* pre potreby právnej praxe slovenské preklady rozsudkov a vybraných rozhodnutí Súdu, týkajúcich sa sťažností podaných proti Slovenskej republike.

II. Prehľad štatistických údajov

a) všeobecne

Podľa štatistických údajov Súdu (*Survey of Activities*) bol vývoj vo vybavovaní sťažností týkajúcich sa Slovenskej republiky nasledujúci:

<i>sťažnosti proti Slovenskej republike</i>	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Sťažnosti pridelené na preskúmanie príslušnému orgánu (výboru alebo komore)	284	343	406	349	403	444	486	347	488	569	568	553
Neprijaté alebo vyčiarknuté sťažnosti bez notifikácie vláde	102	159	366	277	353	287	130	286	459	357	664	694
Sťažnosti notifikované vláde	42	12	39	9	62	59	64	59	67	42	129	96
Rozsudky (okrem rozsudkov o zmieri a o vyčiarknutí sťažností)	3	5	4	19	13	29	34	23	13	39	40	21
rozhodnutia o neprijateľnosti sťažností (vyhlásené po predložení stanovísk strán)	1	13	17	14	5	6	13	9	3	9	20	15
rozhodnutia, príp. rozsudky o zmieri	3	3	3	8	1	11	4	24	12	10	44	29
rozhodnutia o vyčiarknutí sťažnosti na základe jednostranného uznania porušenia zo strany vlády	-	-	-	-	-	-	-	9	5	4	12	2

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že v porovnaní s rokom 2010 bol približne rovnaký počet sťažností pridelený na preskúmanie príslušnému orgánu, t. j. výboru alebo komore (553 sťažností v roku 2011 oproti 568 sťažnostiam v roku 2010). Počet sťažností, ktoré Súd neprijal alebo vyčiarkol zo svojho zoznamu bez toho, aby sťažnosť notifikoval vláde, sa zvýšil (694 sťažností v roku 2011 oproti 664 sťažnostiam v roku 2010). Vláde bolo v roku 2011 notifikovaných 96 sťažností, čo predstavuje pokles oproti roku 2010 (129 sťažností).

Zo sťažností, ktoré boli notifikované vláde, Súd v uplynulom roku rozhodol celkovo 73 prípadov. Z uvedeného počtu Súd v 2 prípadoch vyhlásil rozsudky výlučne v prospech Slovenskej republiky, v 19 prípadoch konštatoval porušenie niektorého z článkov Dohovoru zo strany Slovenskej republiky (v roku 2010 to bolo v 40 prípadoch), v 15 prípadoch Súd sťažnosti vyhlásil ako celok za neprijateľné, v 29 prípadoch Súd rozhodol o schválení zmiery dosiahnutého medzi stranami, v 4 prípadoch rozhodol o vyčiarknutí sťažnosti zo zoznamu svojich prípadov z dôvodu, že sťažovateľ nereagoval na opakované výzvy Súdu na predloženie stanoviska, v 1 prípade z dôvodu úmrtia sťažovateľa, v 1 prípade sťažovateľka vzala svoju sťažnosť späť a v 2 prípadoch Súd vyčiarkol, resp. čiastočne vyčiarkol sťažnosti zo zoznamu na základe jednostrannej deklarácie vlády (pozri nižšie).

b) rozsudky a rozhodnutia v roku 2011

Súd v roku 2011 z celkovo 73 rozhodnutí v 19 prípadoch rozhodol rozsudkom v neprospech Slovenskej republiky, t. j. konštatoval porušenie aspoň jedného z práv zaručených Dohovorom alebo jeho protokolmi. V dvoch prípadoch rozhodol výlučne v prospech Slovenskej republiky. V 1 prípade konštatoval porušenie článku 3 Dohovoru (zákaz mučenia), v 12 prípadoch porušenie článku 5 Dohovoru (právo na osobnú slobodu a bezpečnosť), v 2 prípadoch porušenie článku 8 Dohovoru (právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života), v 1 prípade konštatoval porušenie článku 10 Dohovoru (sloboda prejavu), v 1 prípade konštatoval porušenie článku 1 Protokolu č. 1 (ochrana majetku), 8-krát rozhodol o porušení článku 6 Dohovoru (právo na spravodlivé súdne konanie), a to konkrétne v 5 prípadoch konštatoval porušenie práva na prerokovanie veci v primeranej lehote a v 3 prípadoch konštatoval porušenie práva na spravodlivé súdne konanie a napokon v 3 prípadoch rozhodol o porušení článku 13 Dohovoru (právo na účinný vnútroštátny prostriedok nápravy).

<i>Rozsudky</i>	<i>počet</i>
rozsudky vyhlásené v roku 2011	21
rozsudky výlučne v prospech sťažovateľa	6
rozsudky výlučne v prospech vlády	2
uznané čiastkové námietky sťažovateľov, t. j. výroky Súdu o porušení práv (výroky v prospech sťažovateľov)	28
neuznané čiastkové námietky sťažovateľov – výroky Súdu o neprijateľnosti sťažnosti alebo o neporušení práv (výroky v prospech vlády)	41

Z uvedenej tabuľky je zrejmé, že Súd zamietol vyšší počet námietok sťažovateľov (41), ako uznal (28).

Rozsudky Súdu, vyhlásené od 1. januára 2011 do 31. decembra 2011:

Č.	Stážnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Rozsudok Spravodlivé zadosťučinenie	Stav vykonania rozsudku (k 28. februáru 2012)
1	11051/06	Luboš Košícký a ďalší	D-6/1 prieťahy v konaní o zaplatenie peňažnej sumy	rozsudok z 11.1.2011 porušenie D-6/1 4500 EUR - NU 340 EUR - T	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
2	25657/08	Ivan Radvák a Vladimíra Radváková	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o zaplatenie peňažnej sumy, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy	rozsudok z 11.1.2011 porušenie D-6/1, D-13 2 x 2 000 EUR - NU	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
3	4479/03	Helena Mikolajová	D-6/2, D-8 nerešpektovanie princípu prezumpcie neviny a porušenie práva na rešpektovanie súkromného života v kontexte záveru vyjadreného v uznesení polície, že sťažovateľka spáchala trestný čin	rozsudok z 18.1.2011 porušenie D-8 1 500 EUR - NU	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
4	26077/03	Pavol Sýkora	D-6/1 prieťahy v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam	rozsudok z 18.1.2011 porušenie D-6/1 žiadne spravodlivé zadosťučinenie (sťažovateľ nezaslal v lehote stanovenej Súdom nároky na spravodlivé zadosťučinenie)	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku

Č.	Sťažnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Rozsudok Spravodlivé zadosťučinenie	Stav vykonania rozsudku (k 28. februáru 2012)
5	41877/05	Ján Varnavčín	D-6/1 prieťahy v trestnom konaní	rozsudok z 18.1.2011 porušenie D-6/1 4 100 EUR – NU 100 EUR - T	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
6	44153/06	Halis Aydemir	D- 5/1, D-5/3, D-5/4, D-5/5, D-8 súlady väzby so zárukami článku 5 Dohovoru; absencia vymožiteľného práva na odškodnenie za vykonanú väzbu; porušenie práva na rešpektovanie súkromného života v kontexte vykonaného odpočívania	rozsudok z 8.2.2011 porušenie D-5/4, D-5/5 3 500 EUR – NU 2 000 EUR - T	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
7	30157/03	Ján Michalák	D-5/1, D-5/3, D-5/4, D-5/5, D-8 súlady väzby so zárukami článku 5 Dohovoru; absencia vymožiteľného práva na odškodnenie za vykonanú väzbu; porušenie práva na rešpektovanie súkromného života v kontexte vykonaného odpočívania	rozsudok z 8.2.2011 porušenie D-5/4, D-5/5, D-13 v spojení s D-8 8 000 EUR - NU 2 000 EUR - T	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
8	17763/07	Beáta Bubláková	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o rozvod a určenie práv a povinností rodičov k maloletým deťom; porušenie práva na účinný prostriedok nápravy	rozsudok z 15.2.2011 porušenie D-6/1, D-13 4 300 EUR - NU 570 EUR - T	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
9	7261/06	Stavebná spoločnosť Tatry Poprad s.r.o.	D-6/1, D-13 nespravodlivosť konania a porušenie práva na prístup k súdu; porušenie práva na účinný prostriedok nápravy	rozsudok z 3.5.2011 porušenie D-6/1 žiadne spravodlivé zadosťučinenie (sťažujúca sa spoločnosť nezaslala v lehote stanovenej Súdom nároky na spravodlivé zadosťučinenie)	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
10	8014/07	Vladimír Fruni	D-5/1, D-5/3, D-5/4, D-6/1 súlady väzby so zárukami článku 5 Dohovoru; porušenie práva na nezávislý súd zriadený zákonom	rozsudok z 21.11.2011 neporušenie D-6/1	skončené
11	41238/05	Gabriel Karlin	D-5/1, D-5/3, D-5/4, D-5/5, D-8 súlady väzby so zárukami článku 5 Dohovoru; absencia vymožiteľného práva na odškodnenie za vykonanú väzbu; porušenie práva na rešpektovanie súkromného života v kontexte vykonaných vyšetrovacích opatrení	rozsudok z 28.6.2011 porušenie D-5/4, D-5/5 4 000 EUR - NU 850 EUR - T	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
12	22006/07	Karol Mihal	D-6/1 porušenie práva na prístup k súdu (nemožnosť podať odvolania voči uzneseniam vyšších súdnych úradníkov o zastavení exekučných konaní v časti týkajúcej sa trov exekučných konaní)	rozsudok z 5.7.2011 porušenie D-6/1 4 000 EUR - NU	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku

Č.	Sťažnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Rozsudok Spravodlivé zadosťučinenie	Stav vykonania rozsudku (k 28. februáru 2012)
13	41262/05	Ringier Axel Springer, a.s.	D-6/1, D-10 nespravodlivosť konania o žalobe na ochranu osobnosti; porušenie práva na slobodu prejavu v kontextu výsledku konania o žalobe na ochranu osobnosti	rozsudok z 26.7.2011 porušenie D-10 žiadne spravodlivé zadosťučinenie (sťažujúca sa spoločnosť nezaslala v lehote stanovenej Súdom nároky na spravodlivé zadosťučinenie)	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
14	43730/06	Klementína Viskupová a ďalší	D-6/1, D-13, 1P-1 porušenie práva na prístup k súdu, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy, porušenie majetkových práv	rozsudok z 11.10.2011 porušenie D-6/1 10 000 EUR – NU 250 EUR - T	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
15	33937/06	Ján Bruncko	D-5/1 nezákonnosť väzby	rozsudok z 3.11.2011 porušenie D-5/1 15 000 EUR - NU 452 EUR – T	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
16	46092/06	Attila Kormoš	D-5/1, D-5/4, D-13 súlad väzby so zárukami článku 5 Dohovoru, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy	rozsudok z 8.11.2011 porušenie D-5/1 12 000 EUR – NU 2 000 EUR - T	rozsudok nie je právoplatný
17	18968/07	V. C.	D-3, D-8, D-12, D-13, D-14 porušenie zákazu ponižujúceho a neľudského zaobchádzania v kontexte vykonanej sterilizácie sťažovateľky; porušenie práva na súkromný a rodinný život; porušenie práva na založenie rodiny; porušenie práva na účinný prostriedok nápravy; tvrdená diskriminácia z titulu rómskeho pôvodu	rozsudok z 8.11.2011 porušenie D-3 v jeho hmotnej časti, D-8 neporušenie D-3 v jeho procesnej časti, D-13 31 000 EUR – NU 12 000 EUR - T	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
18	50903/06	Peter Kováčik	D-5/1, D-5/4, D-13 súlad väzby so zárukami článku 5 Dohovoru, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy	rozsudok z 29.11.2011 porušenie D-5/1 žiadne spravodlivé zadosťučinenie (sťažovateľ nezaslal v lehote stanovenej Súdom nároky na spravodlivé zadosťučinenie)	rozsudok nie je právoplatný
19	13665/07	Peter Popivčák	D-6/1,1 P-1 porušenie práva na prístup k súdu, porušenie majetkových práv	rozsudok zo 6.12.2011 neporušenie D-6/1	rozsudok nie je právoplatný
20	7711/06	Róbert Žúbor	D-5/1, D-5/4, D-13 súlad väzby so zárukami článku 5 Dohovoru, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy	rozsudok z 6.12.2011 porušenie D-5/1, D-5/4 žiadne spravodlivé zadosťučinenie (sťažovateľ nezaslal v lehote stanovenej Súdom nároky na spravodlivé zadosťučinenie)	rozsudok nie je právoplatný

Č.	Sťažnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Rozsudok Spravodlivé zadostučinenie	Stav vykonania rozsudku (k 28. februáru 2012)
21	31827/02	Peter Laduna	D-3, D-5/1, D-6/1, D-8, D-13, D-14, 1P-1 porušenie zákazu ponižujúceho a neľudského zaobchádzania v súvislosti so vzatím a držaním vo väzbe, nezákonnosť väzby, nespravodlivosť trestného konania, porušenie práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života v kontexte vykonanej domovej prehliadky a podmienkami vo väznici, porušenie majetkových práv, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy	rozsudok z 13.12.2011 porušenie D-14 v spojení s D-8 neporušenie 1P-1, D-13 9 000 EUR - NU 600 EUR - T	rozsudok nie je právoplatný

D-x/y = článok x odsek y Dohovoru
yP-x = článok x Protokolu č. y
NU = nemajetková ujma
MU = majetková škoda
T = trovy konania

Podrobnosti o jednotlivých rozsudkoch sú uvedené v prílohe č. 1.

Rozsudky vyhlásené sedemčlennou komorou Súdu vo všetkých prípadoch, s výnimkou tých, v ktorých niektorá zo strán požiadala o predloženie prípadu veľkej komore Súdu, nadobudli právoplatnosť v zmysle článku 44 ods. 2 Dohovoru uplynutím troch mesiacov odo dňa ich oznámenia stranám, pričom za oznámenie sa považuje zverejnenie rozsudku na internetovej stránke Súdu. Vzhľadom na nadobudnutie účinnosti Protokolu č. 14 sa vyskytli aj rozsudky vyhlásené trojčlenným výborom, ktoré nadobudli právoplatnosť dňom ich oznámenia stranám, pričom za oznámenie sa považuje zverejnenie rozsudku na internetovej stránke Súdu. V roku 2011 zástupkyňa dvakrát žiadala o predloženie veci veľkej komore Súdu podľa článku 43 Dohovoru a pravidla 50 Rokovacieho poriadku Súdu.

V 29 prípadoch Súd rozhodnutím vzal na vedomie zmier medzi sťažovateľmi a vládou po tom, ako sa uistil, že dosiahnutý zmier je založený na rešpektovaní ľudských práv tak, ako je to definované v Dohovore a jeho protokoloch. Zároveň rozhodol o vyčiarknutí sťažností zo svojho zoznamu prípadov.

Rozhodnutia Súdu o zmierni, prijaté od 1. januára 2011 do 31. decembra 2011:

Č.	Sťažnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Rozhodnutie Spravodlivé zadostučinenie
1	50568/08	Radoslav Olijáš	D-6/1, 1P-1 nespravodlivosť konania, porušenie majetkových práv	rozhodnutie z 25.1.2011 1 400 EUR
2	10482/09	Anna Kolesárová a ďalší	D-6/1, 1P-1 prieťahy v konaní o odstránenie neoprávnenej stavby z pozemku, porušenie majetkových práv	rozhodnutie z 8.3.2011 7 x 7 000 EUR
3	45072/09	Jaroslav Bartl	D-6/1 prieťahy v konaní o náhradu škody z dôvodu nesprávnej operácie	rozhodnutie zo 14.6.2011 2 800 EUR
4	62067/09	Boris Bod	D-6/1 prieťahy v konaní o zaplatenie peňažnej sumy	rozhodnutie zo 14.6.2011 4 900 EUR
5	64004/09	Jaroslav Bartl	D-6/1 prieťahy v konaní o náhradu škody proti súkromnej spoločnosti	rozhodnutie zo 14.6.2011 4 100 EUR
6	42992/10	Kristián Miškovič	D-6/1 prieťahy v dedičskom konaní	rozhodnutie z 28.6.2011 4 500 EUR
7	23265/10	Milan Šuhaj	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o náhradu škody, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy	rozhodnutie z 28.6.2011 2 100 EUR

Č.	Sťažnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Rozhodnutie Spravodlivé zadostučinenie
8	23271/10	Ivana Schreiberová	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o náhradu škody, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy	rozhodnutie z 28.6.2011 2 100 EUR
9	23279/10	Viera Konkolovská	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o náhradu škody, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy	rozhodnutie z 28.6.2011 2 100 EUR
10	23292/10	Mária Franková	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o náhradu škody, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy	rozhodnutie z 28.6.2011 2 100 EUR
11	73947/10	František Kakaš	D-6/1 prieťahy v konaní o zrušenie darovacej zmluvy	rozhodnutie z 28.6.2011 6 700 EUR
12	40502/09	Telovýchovná jednota VSŽ Košice	D-6/1 prieťahy v konaní o odstránení neoprávnenej stavby vyvlastnenej nezákonne	rozhodnutie z 28.6.2011 7 100 EUR
13	6550/10	Telovýchovná jednota VSŽ Košice	D-6/1 prieťahy v konaní o odstránení neoprávnenej stavby vyvlastnenej nezákonne	rozhodnutie z 28.6.2011 6 500 EUR
14	10336/10	Telovýchovná jednota VSŽ Košice	D-6/1 prieťahy v exekučnom konaní	rozhodnutie z 28.6.2011 3 600 EUR
15	66684/10	Telovýchovná jednota VSŽ Košice	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o odstránení neoprávnenej stavby vyvlastnenej nezákonne, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy	rozhodnutie z 28.6.2011 6 000 EUR
16	64091/09	Richard Kliský	D-6/1, D-13, D-17, D-18 nespravodlivosť konania a prieťahy v konaní o náhradu škody z nezákonnej výpovede z účtu, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy, zneužitie práv, obmedzenie výkonu práva	rozhodnutie z 28.6.2011 10 900 EUR
17	50028/09	Anton Kompan a ďalší	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o náhradu škody poškodenou stranou v trestnom konaní, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy	rozhodnutie z 28.6.2011 4 100 EUR + 2 x 4 000 EUR
18	22573/09	Helena Figmíková	D-6/1 prieťahy v konaní o zaplatenie peňažnej sumy	rozhodnutie z 28.6.2011 4 300 EUR
19	34320/09	DMF, a. s.	D-6/1, D-13, D-14, D-17, 1P-1 prieťahy v konaní o náhradu škody, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy, porušenie zákazu diskriminácie, porušenie zákazu zneužitia práv, porušenie majetkových práv	rozhodnutie z 20.9.2011 3 900 EUR
20	63946/09	Cecília Kurucová a ďalší	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o odstránenie stavby alebo o zriadenie vecného bremena, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy	rozhodnutie z 20.9.2011 5 x 5 100 EUR
21	45108/08	Dušan Tomko	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o zaplatenie peňažnej sumy, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy	rozhodnutie z 20.9.2011 5 300 EUR
22	3728/09	Roland Varga	D-6/1, 1P-1 prieťahy v konaní o zaplatenie nájomného, porušenie majetkových práv	rozhodnutie z 20.9.2011 6 900 EUR
23	16691/10	Darina Frková	D-6/1, D-14, 12P-1 prieťahy v konaní o určenie nájomného za dočasné užívanie pôdy záhradkármi, porušenie zákazu diskriminácie, porušenie všeobecného zákazu diskriminácie	rozhodnutie z 20.9.2011 8 900 EUR
24	69587/10	Belo Makšim	D-6/1 prieťahy v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvoze	rozhodnutie z 11.10.2011 6 000 EUR
25	15876/10	Miroslav Olejarník	D-6/1 prieťahy v konaní na ochranu osobnosti	rozhodnutie z 11.10.2011 4 800 EUR
26	42397/10	Viera Gabčová	D-6/1 prieťahy v konaní týkajúceho sa platnosti správneho rozhodnutia	rozhodnutie z 11.10.2011 1 500 EUR
27	49236/07	Teodor Hammel	D-6/1 prieťahy v občianskoprávnom konaní	rozhodnutie z 11.10.2011 4 400 EUR
28	51493/07	Hedviga Žáková Malinová	D-3, D-13 absencia účinného vyšetrovania incidentu z 25. augusta 2006, ktoré bolo napokon zastavené, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy	rozhodnutie z 8.11.2011
29	29102/09	Gizela Brljevicová	D-6/1, D-3, D-8 prieťahy v konaní o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony syna sťažovateľky, porušenie zákazu neľudského a ponižujúceho zaobchádzania, porušenie práva na súkromný život	rozhodnutie z 22.11.2011 3 300 EUR

V rozhodovacej činnosti Súdu existuje inštitút tzv. rozhodnutia na základe jednostrannej deklarácie dotknutej zmluvnej strany Dohovoru (napr. *Tahsin Acar proti Turecku*, [VK], č. 26307/95, ods. 75-77, ECHR 2003-VI, *Meriakri proti Moldavsku* (vyčiarknutie), č. 53487/99, 1. marca 2005, *Swedish Transport Workes Union proti Švédsku*, (vyčiarknutie), č. 53507/99, 18. júla 2006 a *Van Houten proti Holandsku* (vyčiarknutie), č. 25149/03, ECHR 2005-IX). Ide o prípady, v ktorých je dotknutá vláda pripravená uzavrieť zmier za podmienok navrhnutých Súdom, avšak sťažovateľ s uzavretím zmiernu nesúhlasí. Za predpokladu, že vláda jednostranne deklaruje, že uznáva porušenie práv sťažovateľa a je pripravená zaplatiť mu ako spravodlivé zadostučinenie Súdom určenú sumu, Súd môže, ak je presvedčený, že dodržiavanie ľudských práv zaručených Dohovorom a jeho protokolmi nevyžaduje, aby sa pokračovalo v posudzovaní predmetnej sťažnosti, aj napriek želaniu sťažovateľa vziať na vedomie podmienky deklarácie dotknutej vlády a formu zabezpečenia dodržania v nej uvedených záväzkov a rozhodnúť o vyčiarknutí sťažnosti zo zoznamu svojich prípadov v súlade s článkom 37 ods. 1 písm. c) Dohovoru (t. j. z dôvodu, že okolnosti vedú k záveru, že pre akýkoľvek iný dôvod zistený Súdom nie je potrebné pokračovať v posudzovaní sťažnosti). Zástupkyňa tento postup začala využívať už v roku 2007. V ďalších rokoch v tejto praxi pokračovala a v roku 2011 Súd takto vo vzťahu k Slovenskej republike rozhodol v 2 prípadoch.

Rozhodnutia Súdu o vyčiarknutí sťažnosti *inter alia* na základe jednostrannej deklarácie vlády, prijaté od 1. januára 2011 do 31. decembra 2011:

Sťažnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Rozhodnutie Spravodlivé zadostučinenie
19952/07	Klementína Viskupová a ďalší	D-6/1, 1P-1, D-13 prieťahy v dedičskom konaní	rozhodnutie zo 16.6.2011 3 x 6 500 EUR
36768/09	Kristína Šarišská	D-2, D-3, D-6/1, D-8, D-13 porušenie práva na život, porušenie zákazu ponižujúceho a neľudského zaobchádzania, porušenie práva na spravodlivé prerokovanie vecí, porušenie práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy	rozhodnutie z 30.8.2011 15 000 EUR

V ďalších 15 prípadoch Súd rozhodol v prospech Slovenskej republiky rozhodnutím o neprijateľnosti sťažnosti po tom, ako sa k notifikovaným sťažnostiam vyjadrila vláda a sťažovateľ.

Rozhodnutia, ktorými boli sťažnosti vyhlásené za neprijateľné po notifikácii vláde od 1. januára 2011 do 31. decembra 2011:

Č.	Sťažnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Rozhodnutie
1	33078/06	Pavel Šimko	1P-1, D-13, D-14 porušenie majetkových práv, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy, porušenie zákazu diskriminácie	rozhodnutie zo 7.6.2011, sťažnosť zamietnutá pre nevyčerpanie vnútroštátnych prostriedkov nápravy a pre zjavnú nepodloženosť
2	27450/05	Agentúra Harmony, v. o. s.	1P-1, D-13 porušenie majetkových práv, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy	rozhodnutie z 21.6.2011, sťažnosť zamietnutá pre zjavnú nepodloženosť
3	23360/08	Karol Mihal	1P-1, D-4/2, D-13 porušenie majetkových práv, porušenie zákazu nútenej práce, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy	rozhodnutie z 28.6.2011, sťažnosť zamietnutá pre zjavnú nepodloženosť a pre nezlučiteľnosť <i>ratione materiae</i> s ustanoveniami Dohovoru
4	31303/08	Karol Mihal	D-6/1, D-4/2, D-13, 1P-1 nespravodlivosť konania, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy, porušenie zákazu nútenej práce, porušenie majetkových práv	rozhodnutie z 28.6.2011, sťažnosť zamietnutá pre zjavnú nepodloženosť a pre nezlučiteľnosť <i>ratione materiae</i> s ustanoveniami Dohovoru

Č.	Sťažnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Rozhodnutie
5	43259/07	Štefan Bucha	D-6/1, D-4/2, D-14, 1P-1, porušenie práva na spravodlivé prerokovanie veci, porušenie zákazu nútenej práce, porušenie zákazu diskriminácie, porušenie majetkových práv	rozhodnutie z 20.9.2011, sťažnosť zamietnutá pre zjavnú nepodloženosť
6	27753/06	L. Z.	D-6/1, D-8, D-13, D-14, D-5/1 porušenie práva na spravodlivé prerokovanie veci a prietahy v konaní o určenie, že pomenovanie ulice po historickej osobnosti bolo v rozpore s ústavou, porušenie práva na rešpektovanie súkromného života, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy, porušenie zákazu diskriminácie, zákonnosť pozbavenia osobnej slobody	rozhodnutie z 27.9.2011, sťažnosť zamietnutá pre zjavnú nepodloženosť a pre nezlučiteľnosť <i>ratione personae</i> s ustanoveniami Dohovoru
7	35090/07	Ringier Axel Springer Slovakia, a. s.	D-6/1, D-10 porušenie práva na spravodlivé prerokovanie veci, porušenie práva na slobodu prejavu v kontexte výsledku konania o žalobe na ochranu osobnosti	rozhodnutie zo 4.10.2011, sťažnosť zamietnutá pre zjavnú nepodloženosť
8	34193/07	Marián Slovák	D-6/1 porušenie práva na spravodlivé prerokovanie veci a prietahy v konaní o určenie kvalifikačnej atestačnej skúšky	rozhodnutie z 11.10.2011, sťažnosť zamietnutá pre nevyčerpanie vnútroštátnych prostriedkov nápravy
9	380/08	Tibor Šafárik	D-6/1, 1P-1, D-14 porušenie práva na spravodlivé prerokovanie veci, porušenie majetkových práv, porušenie zákazu diskriminácie	rozhodnutie z 18.10.2011, sťažnosť zamietnutá pre zjavnú nepodloženosť
10	40050/06	Pyrobotys, a. s.	D-6/1, 1P-1, D-14 porušenie práva na spravodlivé prerokovanie veci, porušenie majetkových práv, porušenie zákazu diskriminácie	rozhodnutie z 3.11.2011, sťažnosť zamietnutá pre zjavnú nepodloženosť
11	39507/06	Peter Kobida	D-8/1, D-14 porušenie práva na súkromný život, porušenie zákazu diskriminácie	rozhodnutie z 15.11.2011, sťažnosť zamietnutá pre zjavnú nepodloženosť
12	28502/08	Transpetrol, a. s.	D-6/1 porušenie práva na spravodlivé prerokovanie veci, porušenie práva na prístup k súdu	rozhodnutie z 15.11.2011, sťažnosť zamietnutá pre nezlučiteľnosť <i>ratione personae</i> s ustanoveniami Dohovoru
13	44312/05	František Šupín	D-6/1 porušenie práva na spravodlivé prerokovanie veci a prietahy v konaní o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru	rozhodnutie z 22.11.2011, sťažnosť zamietnutá pre zjavnú nepodloženosť a nezlučiteľnosť <i>ratione materiae</i> s Dohovorom
14	40544/08	Anna Michnicová	D-6/1, 1P-1 porušenie práva na prístup k súdu, porušenie majetkových práv	rozhodnutie z 29.11.2011, sťažnosť zamietnutá pre zjavnú nepodloženosť
15	9845/06	Ioan Kornelij Komanický	D-6/1, D-13, D-14 prietahy v pracovnoprávnom konaní, porušenie práva na účinný prostriedok nápravy, porušenie zákazu diskriminácie	rozhodnutie z 13.12.2011, sťažnosť zamietnutá pre nevyčerpanie vnútroštátnych prostriedkov nápravy a pre zjavnú nepodloženosť

c) predbežné opatrenia v roku 2011

V zmysle pravidla 39 Rokovacieho poriadku Súdu môže komora Súdu alebo v prípade potreby jej predseda na návrh strany alebo inej dotknutej osoby, alebo z vlastného podnetu nariadiť stranám akékoľvek predbežné opatrenie, ktoré považuje za potrebné prijať v záujme strán alebo riadneho priebehu konania.

Veľká časť nariadených predbežných opatrení sa týka vydania alebo vyhostenia cudzincov, ktorí sa pred Súdom sťažujú na porušenie svojich práv podľa článkov 2, 3, 8 alebo 6 Dohovoru a tvrdia, že v štáte, do ktorého by mali byť vydaní alebo vyhostení, im hrozí smrť, zlé zaobchádzanie alebo nespravodlivé trestné konanie prípadne, že vydaním alebo vyhostením stratia kontakt so svojou rodinou nachádzajúcou sa vo vydávajúcom alebo vyhostujúcom štáte.

Vo vzťahu k Slovenskej republike Súd v roku 2011 nenariadil predbežné opatrenia. V troch prípadoch nariadené predbežné opatrenie stále ostáva v platnosti (*Ibragimov*, *Čentijev* a *Mohaghegh*).

III. Stav agendy

a) všeobecne – sťažnosti proti Slovenskej republike

Od roku 1993 do konca roku 2011 Súd notifikoval vláde spolu 714 sťažností. V roku 2011 došlo k poklesu počtu notifikovaných nových sťažností vláde oproti roku 2010.

b) nové sťažnosti

Všetky sťažnosti, ktoré boli notifikované vláde v roku 2011, patria do kategórie individuálnych sťažností podľa článku 34 Dohovoru. Žiadna medzištátna sťažnosť podľa článku 33 Dohovoru nebola proti Slovenskej republike podaná a ani Slovenská republika nepodalala takúto sťažnosť proti inému zmluvnému štátu Dohovoru.

Prevažná časť notifikovaných sťažností sa týka namietaného porušenia článku 6 ods. 1 Dohovoru (právo na spravodlivé súdne konanie), predovšetkým v súvislosti s neprimeranou dĺžkou súdnych konaní a v súvislosti s prístupom k súdu, prípadne s namietaným porušením článku 13 Dohovoru (právo na účinný prostriedok nápravy). Početné sú aj sťažnosti na to, že väzba sťažovateľov nespĺňala záruky pozbavenia osobnej slobody obsiahnuté v článku 5 Dohovoru (8 prípadov) a na porušenie práva na pokojné užívanie majetku (10 prípadov). Okrem toho boli notifikované tri prípady na porušenie článku 3 Dohovoru (zákaz mučenia), posudzovaného aj v spojitosti s článkom 13 Dohovoru. Ojedinele sa individuálne sťažnosti týkali porušenia článku 8 Dohovoru (právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života), článku 10 Dohovoru (právo na slobodu prejavu), článku 11 Dohovoru (právo na slobodu zhromažďovania a združovania) a článku 14 Dohovoru (zákaz diskriminácie). Zoznam sťažností sa nachádza v prílohe č. 2.

c) otvorené sťažnosti

Kancelária zástupcu eviduje spolu 293 otvorených prípadov, ktoré sa nachádzajú v rôznych štádiách konania a vybavovania. V 195 prípadoch VM RE dohliada nad výkonom právoplatných rozsudkov alebo rozhodnutí, prijatých vo vzťahu k Slovenskej republike, v 5 prípadoch rozsudok Súdu ešte nenadobudol právoplatnosť a v 93 prípadoch Súd skúma prijateľnosť a podstatu sťažnosti.

d) skončené sťažnosti

Z vyššie uvedeného prehľadu vyplýva, že v roku 2011 bolo skončených 53 prípadov.

e) dohľad VM RE nad výkonom právoplatných rozsudkov Súdu

Aj v roku 2011 boli finančné sumy, ktoré si nárokovali jednotliví sťažovatelia v konaní pred Súdom, mimoriadne vysoké. V priebehu roka 2011 bola sťažovateľom celkovo vyplatená suma 526 712,50 Eur, z čoho bola suma 242 500,00 Eur vyplatená v rámci uzavretých zmierov. Prehľad vyplatených súm je uvedený v prílohe č. 3.

V súvislosti s výkonom rozsudkov VM RE sleduje, či boli prijaté všeobecné a individuálne opatrenia nevyhnutné na splnenie rozsudku, pričom berie do úvahy možnosti Slovenskej republiky zvoliť si opatrenia, ktoré v tomto ohľade považuje za najvhodnejšie.

Slovenská republika priebežne informovala VM RE prostredníctvom kancelárie zástupcu a prostredníctvom Stálej misie Slovenskej republiky pri RE o plnení záväzkov vyplývajúcich z rozsudkov, a to vo forme informácií predložených v rámci sledovania výkonu rozsudkov vo VM RE, najmä:

- o vyplatení priznaných súm spravodlivého zadosťučinenia;

- o ďalšom vývoji v prípadoch na vnútroštátnej úrovni;
- o distribúcii rozsudkov Súdu na dotknuté orgány a o zverejnení slovenských prekladov rozsudkov Súdu v odbornom právnickom časopise *Justičná revue* (preklady vyhotovila kancelária zástupcu);
- o uskutočnených a pripravovaných legislatívnych zmenách;
- o zmenách v judikatúre vnútroštátnych súdov;
- o ďalších opatreniach uskutočňovaných v rámci výkonu rozsudkov.

Po tom, ako sa VM RE presvedčí, že Slovenská republika prijala všetky nevyhnutné opatrenia na splnenie rozsudku, prijme záverečnú rezolúciu, v ktorej konštatuje, že úlohy podľa článku 46 ods. 2 Dohovoru boli splnené.

V roku 2011 VM RE ukončil dohľad nad výkonom 29 rozsudkov proti Slovenskej republike vydaním záverečných rezolúcií, ktorými bolo ukončené sledovanie týchto prípadov. Ide o rezolúcie:

- *CM/ResDH(2011)31*, prijatá na 1108. zasadnutí VDM RE (8. – 10. marca 2011) k rozsudku *Kontrová proti Slovenskej republike* (č. 7510/04), v ktorom Súd skonštatoval porušenie práva na život podľa článku 2 Dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy podľa článku 13 v spojení s článkom 2 Dohovoru;
- *CM/ResDH(2011)32*, prijatá na 1108. zasadnutí VDM RE (8. – 10. marca 2011) k rozsudku *Cabala proti Slovenskej republike* (č. 8607/02), v ktorom Súd konštatoval porušenie práva na urýchlené prerokovanie sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby podľa článku 5 ods. 4 a porušenie práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa 6 ods. 1 Dohovoru;
- *CM/ResDH(2011)33*, prijatá na 1108. zasadnutí VDM RE (8. – 10. marca 2011) k rozsudku *Stanková proti Slovenskej republike* (č. 7205/02), v ktorom Súd konštatoval porušenie práva na súkromie podľa článku 8 Dohovoru;
- *CM/ResDH(2011)34*, prijatá na 1108. zasadnutí VDM RE (8. – 10. marca 2011), k rozsudkom *Feldek proti Slovenskej republike* (č. 29032/95), *Marônek proti Slovenskej republike* (č. 32686/96), *König proti Slovenskej republike* (č. 39753/98), *Hrico proti Slovenskej republike* (č. 49418/99), *Tomčáni proti Slovenskej republike* (č. 19011/05), *Pavletić proti Slovenskej republike* (č. 39359/98), *A.B. proti Slovenskej republike* (č. 41784/98), *Žiačik proti Slovenskej republike* (č. 43377/98), *Baková proti Slovenskej republike* (č. 47227/99), *Čanády proti Slovenskej republike* (č. 53371/99), *Čanády proti Slovenskej republike* č. 2 (č. 18268/03), *Micovčín proti Slovenskej republike* (č. 54822/00), *Mikulová proti Slovenskej republike* (č. 64001/00), *Hornáček proti Slovenskej republike* (č. 65575/01), *Šmál proti Slovenskej republike* (č. 69208/01), *H. F. proti Slovenskej republike* (č. 54797/00), *Babylonová proti Slovenskej republike* (č. 69146/01), *Borovský proti Slovenskej republike* (č. 24528/02);
- *CM/ResDH(2011)156*, prijatá na 1120. zasadnutí VDM RE (13. – 14. septembra 2011) k rozsudku *Klein proti Slovenskej republike* (č. 72208/01), v ktorom Súd konštatoval porušenie práva na slobodu prejavu podľa článku 10 Dohovoru;
- *CM/ResDH(2011)157*, prijatá na 1120. zasadnutí VDM RE (13. – 14. septembra 2011) k rozsudkom *Vodeničarov proti Slovenskej republike* (č. 24530/94), *Tám proti Slovenskej republike* (č. 50213/99) a *Tkáčik proti Slovenskej republike* (č. 42472/98);

v prípade *Vodeničarov* Súd konštatoval porušenie práva podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru, v prípade *Tám* porušenie práva na slobodu a bezpečnosť podľa článku 5 ods. 1 Dohovoru a práv podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru a v prípade *Tkáčik* Súd konštatoval porušenie článku 5 ods. 1 Dohovoru;

- *CM/ResDH(2011)158*, prijatá na 1120. zasadnutí VDM RE (13. – 14. septembra 2011) k rozsudkom *Kučera proti Slovenskej republike* (č. 48666/09) a *Haris proti Slovenskej republike* (č. 14893/02), v ktorých Súd konštatoval porušenie podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru a v prípade *Kučera* aj porušenie práva na primeranú dĺžku väzby podľa článku 5 ods. 3 Dohovoru a práva na súkromie podľa článku 8 Dohovoru;
- *CM/ResDH(2011)263*, prijatá na 1128. zasadnutí VDM RE (29. novembra – 2. decembra 2011) k rozsudku *Bíro proti Slovenskej republike č. 2* (č. 57678/00), v ktorom Súd konštatoval porušenie práva na prerokovanie vecí v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy podľa článku 13 Dohovoru;
- *CM/ResDH(2011)263*, prijatá na 1128. zasadnutí VDM RE (29. novembra – 2. decembra 2011) k rozsudku *Lexa proti Slovenskej republike* (č. 54334/02), v ktorom Súd konštatoval porušenie práva na slobodu a bezpečnosť podľa článku 5 ods. 1 Dohovoru.

Podľa informácií zo sekretariátu VM RE sa ďalších 195 prípadov nachádza v štádiu ukončenia dohľadu a čaká na prijatie záverečnej rezolúcie.

Zasadnutia VDM RE sa v roku 2011 pravidelne zúčastňovali zástupkyňa a vybraní pracovníci kancelárie, ktorých úlohou bolo predovšetkým podávať správy o stave jednotlivých vecí, nad ktorými vykonáva VM RE dohľad, vysvetľovať kroky, ktoré Slovenská republika uskutočnila na odstránenie príčin porušovania Dohovoru tak v rovine všeobecnej, predovšetkým legislatívnej, ako aj v rovine individuálnej, ale aj získavať poznatky z praxe ostatných členských štátov a na ich základe iniciovať legislatívne zmeny v danej oblasti. Uvedený spôsob argumentácie a získavania informácií priamo vo VDM RE sa ukázal ako veľmi pozitívny a užitočný.

IV. Závery

a) organizácia činnosti zástupcu

V roku 2011 zástupkyňa v súlade so štatútom priebežne plnila všetky úlohy, ktoré pre Slovenskú republiku vyplývajú z rozhodnutí Súdu a rozhodnutí VM RE, z Rokovacieho poriadku Súdu a z príslušných uznesení vlády.

b) rešpektovanie ľudských práv a základných slobôd podľa Dohovoru v Slovenskej republike

V roku 2010 sa sťažnosti podávané na Súd proti Slovenskej republike, ako aj uzavreté zmiery najčastejšie týkali namietaného porušenia práva na prerokovanie vecí v primeranej lehote.

Pokiaľ ide o rozsudky Súdu vyhlásené v roku 2011, Súd v nich identifikoval nasledovné problémy v rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“).

Stále aktuálnou je nedostatočná výška primeraného finančného zadostučinenia priznávaného za zistené prietahy v súdnom konaní, skutočnosť, že ústavný súd odmietol ústavné sťažnosti v konaniach, v ktorých rozhodovali sudy na viacerých stupňoch, keď prípad

už viac neprebíhal pred súdom zodpovedným za namietaný prieťah alebo prípady, v ktorých ústavný súd odmietol ústavné sťažnosti z dôvodu, že už bolo vyhlásené konečné rozhodnutie vo veci, hoci konanie nebolo právoplatne skončené. Pokiaľ Súd dospel k záveru, že primerané finančné zadostučinenie priznané ústavným súdom bolo príliš nízke, sťažovateľa aj naďalej považoval za „obetu“ porušenia Dohovoru v zmysle jeho článku 34 a nevyžadoval od neho, aby v súvislosti s dĺžkou konania opakovane využil ústavnú sťažnosť. Súd opakovane odmietol argumentáciu vlády o nepodaní ústavnej sťažnosti na prieťahy v konaní v súlade s formálnymi požiadavkami a ustálenou praxou ústavného súdu, pokiaľ tento ústavnú sťažnosť odmietol z dôvodu, že konanie už viac neprebíhalo pred súdom zodpovedným za namietaný prieťah. V tomto ohľade poukázal na to, že sťažovatelia formulovali svoju ústavnú sťažnosť spôsobom, ktorý by ústavnému súdu umožnil preskúmať celkovú dĺžku konania a zdôraznil, že ústavný súd mal preskúmať celkovú dĺžku konania v súlade s prístupom Súdu pri preskúmaní podobných prípadov. Analogický postoj zaujal vo vzťahu k prístupu ústavného súdu pri odmietnutí ústavných sťažností z dôvodu, že už bolo vyhlásené konečné rozhodnutie vo veci, hoci konanie nebolo právoplatne skončené. V tomto ohľade poznamenal, že aj keď ústavný súd vychádzal pri takomto postupe z princípu právnej istoty, Súd je toho názoru, že stav právnej neistoty v kontexte súdnych alebo správnych konaní môže byť odstránený, až keď sú konania skončené. V súlade s tým je praxou Súdu preskúmať celkovú dĺžku konania, to znamená, až po jeho skončení právoplatným rozhodnutím (pozri, okrem iných, *Radvák a Radváková proti Slovenskej republike*, č. 2567/08, 11. január 2011, ods. 24, *Bubláková proti Slovenskej republike*, č. 17763/07, 15. február 2011, ods. 17).

Pokiaľ ide o namietané porušenie článku 5 Dohovoru, Súd vo viacerých prípadoch dospel k záveru o porušení článku 5 ods. 5 Dohovoru z dôvodu, že ústavný súd za zistené porušenie práva na slobodu a bezpečnosť nepriznal úspešnému sťažovateľovi žiadne odškodnenie (pozri napr. *Aydemir proti Slovenskej republike*, č. 44153/06, 8. február 2011, *Michalák proti Slovenskej republike*, č. 30157/03, 8. február 2011, *Karlin proti Slovenskej republike*, č. 41238/05, 28. júna 2011). V niektorých prípadoch Súd z rovnakého dôvodu odmietol námietky vlády o strate statusu poškodenej osoby vo vzťahu k namietanému porušeniu článku 5 ods. 1 Dohovoru a vyhlásil sťažnosti za prijateľné (pozri napr. *Bruncko proti Slovenskej republike*, č. 33937/06, 3. november 2011 alebo *Kováčik proti Slovenskej republike*, č. 50903/06, 29. november 2011). V prípade *Michalák proti Slovenskej republike* sa Súd nestotožnil s argumentáciou vlády, že pokiaľ ide o namietané porušenie článku 5 ods. 4 Dohovoru v kontexte absencie urýchleného rozhodnutia v konaní o druhom návrhu prokurátora na predĺženie väzby posudzovaného v spojitosti s treťou žiadosťou sťažovateľa o prepustenie z väzby, sťažovateľ nevyčerpal vnútroštátne prostriedky nápravy v podobe podania ústavnej sťažnosti v zákonom stanovenej dvojmesačnej lehote na podanie sťažnosti vo vzťahu k časťam konania, ktoré prebiehali na okresnom súde. V tomto ohľade Súd vytkol ústavnému súdu, že v rozpore s judikatúrou Súdu neposudzoval konania vedené na okresnom a krajskom súde ako celok.

V prípade *Mikolajová proti Slovenskej republike* (rozsudok z 18. januára 2011) sa sťažovateľka sťažovala, že záver uvedený v uznesení polície, podľa ktorého spáchala trestný čin, napriek tomu, že vec bola odložená, porušil jej právo na prezumpciu neviny podľa článku 6 ods. 2 Dohovoru a jej právo na rešpektovanie súkromného života podľa článku 8 Dohovoru. K zásahu do jej práv malo dôjsť v dôsledku vydania uznesenia polície z 3. júla 2000 o odložení veci a jeho následného sprístupnenia tretej strane, Spoločnej zdravotnej poisťovni. Podľa uznesenia spáchala trestný čin tým, že úmyselne ublížila na zdraví svojmu manželovi. Trestné oznámenie však bolo odložené z dôvodu, že sťažovateľkin manžel nedal ako poškodený súhlas na začatie trestného stíhania voči sťažovateľke. Individuálnymi námietkami sťažovateľky sa zaoberal aj ústavný súd na základe sťažnosti podanej podľa článku 127 ústavy. V novembri 2002 však ústavný súd sťažnosť odmietol z dôvodu, že bola podaná po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehote. V uznesení odkázal na § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ktorý ustanovuje, že táto lehota sa počíta odo dňa, kedy sa sťažovateľ dozvedel alebo sa mohol dozvedieť o namietanom zásahu. Ústavný súd určil za kľúčový dátum deň vyhlásenia uznesenia polície, t.j. 3. júl 2000. Súd rozsudkom z 18. januára 2011

vyhlásil námietku podľa článku 8 Dohovoru za prijateľnú a zvyšok sťažnosti za neprijateľný. Pokiaľ ide o prijateľnosť sťažnosti podľa článku 8 Dohovoru, Súd sa nestotožnil s argumentáciou vlády, že sťažovateľka sa mala domáhať nápravy na vnútroštátnej úrovni prostredníctvom podania žaloby na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti mal Súd za to, že vláda nepreukázala s ohľadom na ustálenú judikatúru v podobných prípadoch ako bol sťažovateľkin, že jej výklad uplatnenia žaloby na ochranu osobnosti bol v posudzovanom období, dostatočne istý nielen v teórii, ale aj v praxi a dával aspoň nejakú nádej na úspech. Ďalej poznamenal, že od sťažovateľky sa nemohlo rozumne vyžadovať, aby podala sťažnosť na ústavný súd predtým, ako mala k dispozícii celé znenie predmetného rozhodnutia polície, ktoré jej bolo nakoniec doručené 15. júla 2002. Pokiaľ ide o podstatu sťažnosti Súd po preskúmaní konkrétnych okolností prípadu konštatoval, že vnútroštátne orgány nedodrжали spravodlivú rovnováhu medzi právami sťažovateľky podľa článku 8 Dohovoru a záujmami, na ktoré sa odvolávala vláda v snahe odôvodniť znenie uznesenia polície o odložení veci a jeho následné sprístupnenie tretej strane. V tomto ohľade Súd dospel k záveru, že uznesenie polície vyjadrovalo nielen stav podozrenia, ale viedlo k jasnému náznaku, že obvodné oddelenie polície považovalo sťažovateľku za vinnú, hoci voči sťažovateľke nebolo nikdy vznesené obvinenie. V tejto súvislosti Súd považoval tiež za relevantné, že sťažovateľka nemala k dispozícii žiaden prostriedok, prostredníctvom ktorého by sa mohla domôcť zrušenia alebo vysvetlenia znenia uznesenia polície. V dôsledku zistených skutočností Súd konštatoval, že došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru.

V prípade *Stavebná spoločnosť TATRY POPRAD, s.r.o. proti Slovenskej republike* (rozsudok z 3. mája 2011) sťažujúca sa spoločnosť podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru namietala, že vnútroštátne súdy ignorovali princíp rovnosti zbraní a rozhodli svojvoľne. Konkrétne tvrdila, že rozhodnutia súdov o platnosti zmluvy boli založené na dôkaze, ktorý nebol v spise, a že vnútroštátne súdy neodôvodnili relevantne svoje závery. Okrem toho namietala, že najvyšší súd odmietol jej dovolanie, a že ústavný súd odmietol prerokovať jej sťažnosť voči rozsudku krajského súdu z 5. februára 2002 a rozsudku najvyššieho súdu z 12. júna 2003, čím došlo k odopretiu jej práva na prístup k súdu. Ďalej podľa článku 13 Dohovoru namietala, že v dôsledku odmietnutia dovolania najvyšším súdom a odmietnutia dvoch jej ústavných sťažností ústavným súdom nemala k dispozícii účinný vnútroštátny prostriedok nápravy. Individuálnymi námietkami sťažujúcej sa spoločnosti sa zaoberal aj ústavný súd na základe dvoch sťažností podľa článku 127 ústavy. Prvú ústavnú sťažnosť, v ktorej sťažujúca sa spoločnosť namietala porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie vedúcemu k rozsudku najvyššieho súdu z 12. júna 2003, ústavný súd odmietol ako predčasne podanú. S odkazom na § 238 ods. 3 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku konštatoval, že voči rozsudku odvolacieho súdu bolo dostupné dovolanie, a že sťažujúca sa spoločnosť bola povinná využiť najskôr tento prostriedok nápravy. Po tom, ako najvyšší súd odmietol dovolanie podané sťažujúcou sa spoločnosťou pre neprípustnosť, sťažujúca sa spoločnosť sa opätovne obrátila na ústavný súd so svojou sťažnosťou podľa článku 127 ústavy, v ktorej namietala, že postupom krajského súdu a najvyššieho súdu v predmetnom konaní, ako aj postupom dovolacieho súdu došlo k porušeniu jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 Dohovoru. Ústavný súd odmietol časť druhej ústavnej sťažnosti smerujúcej proti rozsudkom krajského a najvyššieho súdu z dôvodu jej oneskoreného podania a časť ústavnej sťažnosti smerujúcej voči postupu dovolacieho súdu z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. V tejto súvislosti uviedol, že najvyšší súd náležite zvažil argumenty sťažujúcej sa spoločnosti a dostatočne a relevantne odôvodnil svoje rozhodnutie o dovolaní sťažujúcej sa spoločnosti. Súd konštatoval, že bolo porušené právo sťažujúcej sa spoločnosti na prístup k súdu z dôvodu, že spôsob, akým sa zaoberal ústavný súd jej dvomi ústavnými sťažnosťami jej zabránil uplatniť si svojej práva a efektívne využiť prostriedok nápravy v podobe sťažnosti podľa článku 127 ústavy. V tomto ohľade poukázal na to, že ústavný súd v konaní o prvej ústavnej sťažnosti vylúčil zo svojho preskúmania časť argumentov, ktoré sa týkali dôkazov predložených vnútroštátnym súdom na prvom a druhom stupni, odôvodnenia týkajúceho sa platnosti zmluvy a najmä právomoci K. konať v mene žalovanej spoločnosti, pričom vo svojom prvom rozhodnutí uviedol, že táto otázka môže byť preskúmaná v konaní o dovolaní

a odkázal na § 238 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Po tom, ako najvyšší súd odmietol preskúmať takéto sťažnosti, konštatujúc, že vyššie uvedené ustanovenie neumožňuje dovolanie v obdobných prípadoch, ústavný súd vo svojom druhom rozhodnutí konštatoval, že zákonná dvojmesačná lehota mu neumožnila zaoberať sa namietanými nedostatkami v konaní, a preto relevantnú časť tejto ústavnej sťažnosti odmietol. Súd vyhodnotil tento prístup ústavného súdu v predmetnej veci ako porušenie práva na prístup k súdu sťažujúcej sa spoločnosti, a preto konštatoval, že došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru.

V prípade *Mihal proti Slovenskej republike* (rozsudok z 5. júla 2011) sťažovateľ podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru namietal, že mu bol odmietnutý prístup k súdu. K uvedenému zásahu malo dôjsť v dôsledku skutočnosti, že nemohol podať odvolania voči uzneseniam vyšších súdnych úradníkov o zastavení exekučných konaní v časti týkajúcej sa trov exekučných konaní, ktoré sťažovateľ vykonával ako súdny exekútor, a to z dôvodu, že v tom čase platná právna úprava takéto odvolanie nepripúšťala a sťažovateľ preto na súdoch vyšších stupňov neuspel. Námietskou sťažovateľa podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru vo vzťahu k napadnutým exekučným konaniam sa zaoberal aj ústavný súd na základe šiestich sťažností podľa článku 127 ústavy. Dve z nich ústavný súd odmietol pre nevyčerpanie vnútroštátneho prostriedku nápravy v podobe dovolania a zvyšné sťažnosti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Súd rozsudkom z 5. júla 2011 vyhlásil sťažnosť za prijateľnú. Pokiaľ ide o prijateľnosť sťažnosti Súd sa nestotožnil s argumentáciou vlády, že sťažovateľ vo vzťahu k dvom exekučným konaniam nevyčerpal vnútroštátne prostriedky nápravy v podobe dovolania. V tomto ohľade Súd vo svojom rozsudku poukázal na to, že v iných analogických prípadoch, ktoré neboli predmetom podanej sťažnosti, sťažovateľ na ústavnom súde uspel, keď ústavný súd prijal na konanie jeho sťažnosti a konštatoval porušenie sťažovateľových práv. Takáto nejednotná prax ústavného súdu v otázke prijateľnosti sťažností, ako aj v otázkach týkajúcich sa ich podstaty spôsobila celkovú nepredvídateľnosť výsledku konania o ústavnej sťažnosti. Z toho dôvodu argument o nevyčerpaní ústavnej sťažnosti v tejto časti sťažnosti neprijal. Pokiaľ ide o podstatu sťažnosti Súd najskôr poukázal na to, že sťažovateľ, ktorý je exekútorom, vzniesol nároky na náhradu trov, ktoré vynaložil v súvislosti s výkonom exekučného konania. Podľa Súdu boli tieto nároky majetkovej povahy a predstavovali „občianske práva“ v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru. Súd ďalej uviedol, že o sťažovateľových nárokoch rozhodoval vyšší súdny úradník a stotožnil sa so záverom ústavného súdu, že takýto úradník neposkytuje záruky súdnej nezávislosti podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru. Okrem toho Súd konštatoval, že článok 142 ods. 2 ústavy garantuje v každom prípade právo na odvolanie k sudcovi proti akémukoľvek uzneseniu vyššieho súdneho úradníka a že podľa dôvodovej správy k zákonu č. 273/2007 Z. z., ktorý zmenil relevantné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, bolo aj bez ohľadu na zákonné ustanovenia takéto právo voči uzneseniu vyššieho súdneho úradníka aj predtým dostupné. Na záver Súd uviedol, že existencia práva na odvolanie k sudcovi voči uzneseniu vyššieho súdneho úradníka bola taktiež potvrdená ústavným súdom. Tento postoj bol zároveň potvrdený zákonodarcom tak, že výslovne umožnil takéto odvolanie v zmene zákona č. 273/2007 Z. z. V týchto súvislostiach si Súd v predmetnom prípade s obavou všimol vyhlásenie vnútroštátnych súdov a ústavného súdu, podľa ktorého ustanovenie vylučujúce právo na odvolanie voči uzneseniam vyšších súdnych úradníkov v exekučnom konaní malo prednosť pred odlišnou ústavnou normou. Akokoľvek, sťažovateľovi bolo odopreté právo na odvolanie k sudcovi voči uzneseniam vyšších súdnych úradníkov bez odkazu na akýkoľvek špecifický cieľ alebo zváženie proporcionality. Predchádzajúce úvahy, vrátane priznania vlády boli dostatočné na prijatie záveru Súdu, že v predmetnom prípade bolo sťažovateľovi upreté právo na prístup k súdu bez prijateľného ospravedlnenia. V dôsledku toho Súdu konštatoval, že došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru.

V prípade *Ringier Axel Springer Slovakia, a. s. proti Slovenskej republike* (rozsudok z 26. júla 2011) sťažujúca sa spoločnosť namietala, že výsledok konania o žalobe na ochranu osobnosti, vedeného na vnútroštátnej úrovni voči jej právnomu predchodcovi bol svojvoľný po hmotnej, ako aj po procesnej stránke, a že ako taký bol v rozpore s jej právami podľa článku 10 Dohovoru. Okrem toho podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru namietala, že konanie bolo

nespravodlivé v tom, že rozsudky boli jednostranné v prospech žalobcu, že boli odôvodnené argumentmi, ktoré boli protichodné, a že nebol rešpektovaný princíp rovnosti zbraní. Individuálnymi námietkami sťažujúcej sa spoločnosti smerujúcej proti rozhodnutiu odvolacieho súdu sa zaoberal aj ústavný súd na základe sťažnosti podľa článku 127 ústavy. Ten ju však v marci 2005 odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti a pre nevyčerpanie vnútroštátnych prostriedkov nápravy. S poznamenaním, že nie je súdom tretieho alebo štvrtého stupňa, ústavný súd nezistil žiaden náznak nezákonnosti alebo následnej svojvoľnosti v rozhodovaní odvolacieho súdu. Pokiaľ ide o skutočnosť, že sťažujúcej sa spoločnosti nebolo umožnené sa vyjadriť k novému dôkazu v odvolacom konaní ústavný súd poukázal na to, že sťažujúca sa spoločnosť mala k dispozícii vnútroštátny prostriedok nápravy v podobe dovolania podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku. Súd rozsudkom z 26. júla 2011 vyhlásil sťažnosť podľa článku 10 Dohovoru týkajúcu sa výsledku konania o žalobe voči právnemu predchodcovi sťažujúcej sa spoločnosti za prijateľnú a zvyšok sťažnosti za neprijateľný. Pokiaľ ide o podstatu sťažnosti Súd konštatoval, že právna ochrana, ktorá bola poskytnutá právnomu predchodcovi sťažujúcej sa spoločnosti na vnútroštátnej úrovni nebola zlučiteľná s požiadavkami článku 10 Dohovoru. V tomto ohľade Súd vytkol vnútroštátnym súdom, že nepreskúmali starostlivo prítomnosť a stupeň verejného záujmu na uverejnení sporných informácií a nedosiahli rovnováhu medzi takýmto verejným záujmom a záujmom dotknutého jednotlivca. Súd ďalej uviedol, že uvedené sa vzťahovalo aj na otázku dobromyseľnosti právneho predchodcu sťažovateľky a ďalšie aspekty prípadu, ktoré boli potrebné pre zistenie skutočnosti, či právny predchodca sťažovateľky konal v súlade s „povinnosťami a zodpovednosťou“ zakotvenou v článku 10 ods. 2 Dohovoru. Vzhľadom na uvedené Súd nedospel k záveru, že by vnútroštátne súdy založili svoj záver na akceptovateľnom posúdení relevantných skutočností. So zreteľom na uvedené Súd konštatoval, že došlo k porušeniu článku 10 Dohovoru.

V prípade *Viskupová a ďalší proti Slovenskej republike* (rozsudok z 11. októbra 2011) sťažovatelia odvolávajúci sa na článok 6 ods. 1 Dohovoru, článok 1 Protokolu č. 1 a článok 13 Dohovoru namietali, že súdy svojvoľne a neúčinne posudzovali ich žiadosť o výkon rozhodnutia, čím sa znížila možnosť vymáhania priznanej sumy a nebolo im umožnené vymôcť si priznanú pohľadávku a získať tak náhradu za neoprávnené užívanie ich pozemku napriek právoplatnému súdному príkazu v tomto ohľade. Sťažovatelia sa sťažovali na priebeh konania o výkon rozhodnutia aj na ústavnom súde prostredníctvom sťažnosti podľa článku 127 ústavy namietajúc *inter alia* porušenie práva na prístup k súdu. V máji 2006 ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľov ako zjavne neopodstatnenú. Ústavný súd uviedol, že podľa § 15c ods. 8 zákona o štátnom podniku konania o vymáhanie finančných pohľadávok proti štátnemu podniku v likvidácii boli zákonom zastavené. Toto ustanovenie sa tiež nepriamo vzťahovalo na konanie o výkon rozhodnutia podľa Občianskeho súdneho poriadku. Veritelia takýchto pohľadávok by mali uplatniť svoje pohľadávky v likvidačnom konaní podľa § 15c ods. 2 písm. a) zákona o štátnom podniku a likvidátor je zodpovedný za uspokojenie ich pohľadávok podľa § 15c ods. 2 písm. g) zákona o štátnom podniku. Sťažovatelia si preto zvolili nesprávny postup, keď sa domáhali výkonu rozsudku z 21. októbra 1998 namiesto prihlásenia svojich pohľadávok podľa toho rozsudku u likvidátora povinného. Ústavný súd poznamenal, že sťažovatelia si mali byť vedomí aplikovateľných zákonov. So zreteľom na uvedené konštatoval, že na základe vyššie uvedených dôvodov, nedošlo k porušeniu práva sťažovateľov na prístup k súdu. Súd rozsudkom z 11. októbra 2011 vyhlásil sťažnosť podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru za prijateľnú a zvyšok sťažnosti za neprijateľný. Pokiaľ ide o podstatu sťažnosti, Súd poukázal na to, že sťažovatelia mali peňažnú pohľadávku priznanú právoplatným rozsudkom voči štátnemu podniku, ktorý je v likvidácii, no podľa všetkého nie je insolventný. V tomto kontexte, uznávajúc, že likvidačné konanie účinne predstavovalo zákonnú prekážku toho, aby si sťažovatelia vymohli svoju pohľadávku iba od momentu, kedy sa táto pohľadávka stala v roku 1999 vykonateľnou, Súd poznamenal, že od roku 1991 likvidačné konanie trvalo skoro dvadsať rokov a ešte stále prebieha. Akokoľvek, likvidačné konanie ako také nepredstavuje konanie s ustálenými procesnými pravidlami, prostriedkami nápravy a súdnym dohľadom alebo inou účasťou súdu. Súdu nebolo predložené žiadne podstatné tvrdenie, ktoré by preukázalo, že by si sťažovatelia mohli uplatniť svoju priznanú

pohľadávku alebo akúkoľvek inú doplňujúcu pohľadávku inými prostriedkami obsahujúcimi súdny prvok. Z uvedeného vyplýva, že sťažovatelia nemali žiadnu možnosť na prístup k súdu podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru na vymożenie priznanej pohľadávky. Za osobitných okolností predmetného prípadu Súd nenašiel žiadny vhodný dôvod pre nemożnosť súkromnej strany domôcť sa výkonu súkromnoprávnej pohľadávky priznanej právoplatným rozsudkom proti štátnemu podniku, solventnosť ktorého je nespochybniteľná, či už na základe nevhodnej legislatívy alebo laxného výkladu a aplikácie dotknutými orgánmi. Na základe uvedeného Súd konštatoval, že došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru.

Záveru Súdu obsiahnuté vo uvedených rozsudkoch svedčia *inter alia* o potrebe neustáleho zosúladaovania praxe ústavného súdu s princípmi ustálenými v judikatúre Súdu.

Čo sa týka rozhodovacej činnosti Súdu, táto má významný vplyv na ďalší vývoj legislatívy a právnej praxe v Slovenskej republike. V tomto ohľade upozorňujeme na nasledujúce rozsudky Súdu.

V prípade *V. C. proti Slovenskej republike* (rozsudok z 8. novembra 2011) sťažovateľka namietala, že sterilizačný zákrok bol vykonaný bez jej úplného a informovaného súhlasu, a že štátne orgány si nespĺnili povinnosť viesť dôkladné a účinné vyšetrovanie okolností zákroku. Ďalej namietala, že rozhodujúcu úlohu pri jej sterilizačnom zákroku zohral jej rómsky pôvod. V tomto ohľade sa odvolávala na článok 3 (zákaz ponižujúceho a neľudského zaobchádzania), článok 8 Dohovoru (právo na súkromie), článok 12 Dohovoru (právo na zalożenie rodiny), článok 13 Dohovoru (právo na účinný prostriedok nápravy) a článok 14 Dohovoru (zákaz diskriminácie). Občianskoprávne sudy v konaní o žalobe na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka dospeli k záveru, že sterilizácia u sťažovateľky bola vykonaná v súlade s platnou právnou úpravou, a že bola nevyhnutná z dôvodu zdravotného stavu sťažovateľky. Dňa 14. februára 2008 ústavný súd odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú. Súd rozhodnutím o prijateľnosti sťažnosti zo 16. júna 2009 vyhlásil jednotlivé námietky vznesené sťažovateľkou za prijateľné. Následne 8. novembra 2011 vyhlásil vo veci rozsudok, v ktorom jednomyselne rozhodol o porušení článku 3 Dohovoru v jeho hmotnej časti a o porušení článku 8 Dohovoru. Na druhej strane však konštatoval, že nedošlo k porušeniu článku 3 Dohovoru v jeho procesnej časti, ani k porušeniu článku 13 Dohovoru. Napokon jednomyselne rozhodol, že nie je nevyhnutné samostatne posudzovať sťažnosť podľa článku 12 Dohovoru a ďalej rozhodol šiestimi hlasmi ku jednému, že nie je nevyhnutné samostatne posudzovať sťažnosť podľa článku 14 Dohovoru. Pokiaľ ide o podstatu sťažnosti v časti namietaného porušenia článku 3 Dohovoru v jeho hmotnej časti, Súd poznamenal, že sterilizácia bola vážnym zásahom do reprodukčného zdravia sťažovateľky, ktorý vyžaduje informovaný súhlas. Z predložených dokumentov podľa Súdu vyplynulo, že sťažovateľka zjavne nebola plne informovaná o svojom zdravotnom stave, navrhovanej sterilizácii a jej alternatívach. Súd v tomto ohľade dospel k záveru, že spôsob, akým konal lekársky personál bol paternalistický, pretože sťažovateľka nemala prakticky inú možnosť, ako súhlasiť so zákrokom bez toho, aby mala čas na rozmýšľanie o jeho dopade alebo na prediskutovanie so svojím manželom. Aj keď poukázal na to, že neexistuje dôkaz o tom, že by bolo úmyslom lekárskeho personálu zlé zaobchádzanie so sťažovateľkou, zdôraznil, že lekársky personál konal s veľkou neúctou k jej právu na autonómiu a rozhodovaniu sa v postavení pacienta. Z toho dôvodu Súd konštatoval, že v dôsledku výkonu sterilizácie u sťažovateľky došlo k porušeniu článku 3 Dohovoru v jeho hmotnej časti. Pokiaľ ide o namietané porušenie článku 8 Dohovoru Súd dospel k záveru, že Slovensko nespĺnilo svoj pozitívny záväzok podľa článku 8 Dohovoru na rešpektovanie súkromného a rodinného života. V tejto súvislosti poznamenal, že Komisár Rady Európy pre ľudské práva, ako aj Európska komisia proti rasizmu a intolerancii vo všeobecnosti identifikovali vážne nedostatky v právnej úprave a v praxi týkajúcej sa výkonu sterilizácií na Slovensku a uviedli, že rómske etnikum, vážne znevýhodnené vo viacerých oblastiach života, mohlo byť týmito nedostatkami s najväčšou pravdepodobnosťou dotknuté. Rovnako, znalci ustanovení slovenskou vládou, vo svojom posudku z mája 2003 identifikovali nedostatky pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti a pri uplatňovaní sterilizačnej vyhlášky a pripravili

osobitné odporúčania zamerané na výučbu lekárskeho personálu vo vzťahu k Rómom. Čo sa týka sťažovateľky, Súd predovšetkým skonštatoval, že samotné odvolanie sa na etnický pôvod sťažovateľky v jej zdravotnej dokumentácii bez uvedenia bližších informácií indikovalo určitý prístup zdravotného personálu, pokiaľ ide o spôsob týkajúci sa starostlivosti o zdravie sťažovateľky ako Rómky. Nová právna úprava, zákon o poskytovaní zdravotnej starostlivosti z roku 2004, bola prijatá za účelom odstránenia týchto nedostatkov, aby podmienky sterilizácie boli podrobne vysvetlené (t.j. na základe písomnej žiadosti a súhlasu, ako aj predchádzajúcej informácie o alternatívnych metódach antikoncepcie, plánovaného rodičovstva a zdravotných následkov), pričom tento zákrok sa môže uskutočniť len do 30 dní od udelenia súhlasu. Takýto vývoj, hoci bol vítaný, nemal vplyv na sťažovateľku, pretože k nemu došlo až po jej sterilizácii. Z toho dôvodu Súd konštatoval, že došlo aj k porušeniu článku 8 Dohovoru spočívajúcom v absencii právnych záruk s osobitným ohľadom na jej reprodukčné zdravie ako Rómky. Pokiaľ ide o článok 14 Dohovoru zakazujúci diskrimináciu Súd konštatoval, šiestimi hlasmi ku jednému, že nebolo potrebné samostatne skúmať námietku sťažovateľky podľa článku 14. V tejto súvislosti odkázal na svoje závery týkajúce sa porušenia článku 8 Dohovoru. Zároveň uviedol, že dostupná informácia dostatočne nepreukazovala, že lekári postupovali pri výkone sťažovateľkinej sterilizácie v zlej viere, že ich správanie bolo úmyselne rasovo motivované alebo že sterilizácia v skutočnosti bola súčasťou všeobecnejšej organizovanej politiky. Z analogických dôvodov Súd dospel k záveru o neporušení článku 3 Dohovoru v jeho procesnej časti a odlíšil predmetný prípad od tých, v ktorých vyžadoval, aby vnútroštátne orgány začali trestné konanie zo svojej vlastnej iniciatívy po tom, ako sa dozvedeli o prípade. V tomto ohľade ďalej uviedol, že sťažovateľka mala možnosť namietať postup lekárskeho personálu prostredníctvom občianskoprávneho konania a konania pred ústavným súdom. Poznamenal zároveň, že sťažovateľka sa neobrátila na orgány činné v trestnom konaní napriek tomu, že túto možnosť mala. Podľa Súdu nedošlo ani k porušeniu článku 13 Dohovoru zaručujúceho právo na účinný prostriedok nápravy, nakoľko sťažovateľka mala možnosť za účelom preskúmania svojho prípadu obrátiť sa na občianskoprávne súdy na dvoch stupňoch konania a následne na ústavný súd. Okrem toho mohla, ale neiniciovala trestné konanie. Podľa Súdu článok 13 Dohovoru nemôže byť interpretovaný spôsobom, že vyžaduje všeobecný prostriedok nápravy vo vzťahu k vnútroštátnej právnej úprave v takom rozsahu, v akom to tvrdila sťažovateľka, že jej sterilizácia a následné zamietnutie mali pôvod v nedostatku primeraných záruk vo vnútroštátnej právnej úprave. Sťažovateľka požadovala 50 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 38 930,43 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov. Súd priznal sťažovateľke 31 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 12 000 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov. Zvyšok jej nárokov zamietol.

Z vyššie uvedeného rozsudku vyplýva, že Súd nepotvrdil závažné obvinenia o organizovanej politike sterilizácií rómskych žien na Slovensku pre ich etnický pôvod vznesené zo strany právnych zástupkyň sťažovateľky, ktorým naša krajina dlhodobo čelí na medzinárodnej úrovni. Pripomíname tiež, že legislatívne zmeny s účinnosťou od 1. januára 2005 zosúladiли práva pacientov s medzinárodnými štandardmi. Akokoľvek, pred vnútroštátnymi súdmi prebieha ešte niekoľko konaní o žalobách pacientok sťažujúcich sa na sterilizáciu bez informovaného súhlasu, ku ktorej došlo pred 1. januárom 2005. Dotknuté občianskoprávne súdy a ústavný súd v prípade následného konania podľa článku 127 ústavy sú preto v zmysle článku 154c ústavy povinné vo svojej rozhodovacej činnosti aplikovať Dohovor tak, ako ho interpretoval Súd v predmetnom rozsudku.

V prípade *Laduna proti Slovenskej republike* (rozsudok z 13. decembra 2011) Súd pokiaľ ide o podstatu namietaného porušenia článku 8 Dohovoru posudzovaného v spojení s článkom 14 Dohovoru, konkrétne námietku sťažovateľa, že počas väzby v rokoch 2001 až 2006 mal menej práv ako osoby vo výkone trestu odňatia slobody, a to osobitne pokiaľ ide o možnosť návštev a pozeranie televízie, poznamenal, že sťažovateľ mal v zmysle príslušnej právnej úpravy právo prijímať návštevy raz za mesiac v trvaní 30 minút, a to bez priameho kontaktu, kým odsúdení mali právo na návštevy v trvaní minimálne dvoch hodín v závislosti od ich zaradenia, v niektorých prípadoch aj na kontaktné návštevy zo strany blízkych. Súd v tomto ohľade nepovažoval za primerané, aby osoby vo väzbe, na ktoré sa navyše vzťahuje

prezumpcia nevinny, boli v takejto miere obmedzené v porovnaní s osobami vo výkone trestu odňatia slobody. V tomto ohľade tiež podotkol, že právna úprava prijatá v roku 2006 tieto obmedzenia zmiernila. Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa prístupu k televíznemu vysielaniu, Súd konštatoval, že nenachádza žiaden objektívny dôvod na to, že sťažovateľ vo väzbe na rozdiel od odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody nemal prístup k televíznemu vysielaniu. V tomto ohľade Súd pripísal význam skutočnosti, že možnosť sledovať televízne vysielanie sa považovala za časť kultúrnych a vzdelávacích aktivít organizovaných pre odsúdených, zatiaľ čo osobám vo väzbe takéto aktivity podľa zákona účinného v relevantnom čase umožnené neboli, čo v konečnom dôsledku Slovenskej republiky vytkol aj Európsky výbor pre zabránenie mučeniu vo svojich správach o návštevách, ktoré sa uskutočnili v rokoch 1995, 2000 a 2005. Súd preto dospel k záveru, že došlo k porušeniu článku 14 Dohovoru v spojení s článkom 8.